

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

MAANDOVERZICHT

No. 12-1953

B I N N E N L A N D S E V E I L I G H E I D S D I E N S TV E R T R O U W E L I J KMaandoverzicht no. 12 - 1956I N H O U D

- I Communisme Internationaal
- II De activiteiten der C.P.N. en haar
hulporganisaties
- III Andere stromingen
- IV Activiteit van Indonesiërs, Chinezen,
West-Indiërs etc.
- V Agenda
- VI Overzicht der stakingen in de maand
december 1956
-

HOOFDSTUK I - COMMUNISME INTERNATIONAAL

Moskou en het buitenland

De glimlach-politiek der Sowjet-Unie werd in 1955 verder ontwikkeld en leverde kennelijk zodanige voordelen op, dat ze ook na het terugtreden van Malenkow als premier, in februari van dat jaar, het buitenlandse beleid van Moskou bleef kenmerken.

Sedert augustus 1953 was een zekere buigzaamheid in de plaats gekomen van verstarde methoden, die gedurende de laatste levensjaren van Stalin in zwang waren geweest.

De reeds onder Malenkow opnieuw voor de praktijk aangeprezen co-existentie-theorie bewees bovenal goede diensten bij de internationale vredescampagne der communisten.

De reis van Chroestsjow, Boelganin en andere topfiguren naar Rood China, in het najaar van 1954 ondernomen, bood al een voorproef van de wijze, waarop de Sowjet-Unie voortaan haar betrekkingen met het buitenland dynamischer dan voorheen zou pogen te verbeteren.

Nog afgezien van persoonlijke bezoeken aan Oost-Duitsland en enige satellieten in Midden-Europa, maakten premier Boelganin en de partijsecretaris Chroestsjow in mei 1955 hun opwachting in het voortaan weer vriendelijk te bejegenen Zuid-Slavië van maarschalk Tito.

De sedert 1948 ingetreden verslechtering der relaties met die staat weten zij aan het verraderlijke gekuip van de "Beria-klik".

Met een verwijzen naar Lenin's geschriften werd nu tegenover Tito het recht op het volgen van een eigen nationale weg naar het socialisme erkend, ideologisch stellig een zwaar wegende uitspraak, die de Joegoslavische communisten nochtans wat gereserveerd aanvaardden in afwachting van de praktijk.

In elk geval heeft 1955 geen herziening gebracht van de zuiveringsprocessen tegen de wegens Titoïstische samenzwering vervolgte en ter dood gebrachte communistenleiders, zoals Rajk, Slansky en anderen, op welke revisie Tito bij Chroestsjow en Boelganin heette te hebben aangedrongen.

Evenmin is het gekomen tot een aanvankelijk tegemoet geziene opheffing van het Kominform, waaruit Joegeslavië in 1948 was gestoten. Integendeel heeft Chroestsjow aan het eind van 1955 duidelijk gemaakt, dat Moskou er niet aan denkt het communistische informatiebureau te liquideren. In de jongste zitting van de Opperste Sowjet, de derde en laatste in 1955, merkte de le partijsecretaris o.m. op: "De vijanden van het communisme houden niet van het Kominform, maar een feit is, dat het communisme overal een grotere aanhang krijgt."

Op uitnodiging van het Westen verschenen de Sowjet-leiders in juli te Genève voor het bijwonen van een topconferentie der Grote Vier en deden daar hun best zich zo westers mogelijk te gedragen en glimlachend een geest van verzoening op te roepen die sindsdien aan de Sowjet-Russische diplomatie wonderwel te stade is gekomen.

Reeds vrij spoedig daarna, nog steeds in de "geest van Genève" glimlachend, maar inmiddels van het Westen afgewend en afgestemd op het verwerven van de gunst der machtige neutrale Aziatische landen, brachten Boelganin en Chroestsjow hun lawaaijerige staatsbezoeken aan het neutralistische India en twee andere zuidoostaziatische staten. Het nauwer aanhalen van de banden met Azië is zeker opvallend en kan van grote betekenis zijn bij de ontwikkeling der betrekkingen tussen Moskou en Peking. Rusland was niet uitgenodigd op de feitelijk door communistisch China beheerste Afro-Aziatische conferentie van Bandoeng in april 1955, hetgeen wel door Rusland als een gemiste kans om propaganda voor eigen zaak te maken zal zijn gevoeld.

Met het overdreven optreden in India, Birma en Afghanistan wisten de Sowjet-Russische leiders hun schade in dit opzicht in te halen.

De scherpe tirades tegen westerse "kolonialisten" en "oorlogsmenners" brachten hun gastheren in New Delhi, Rangoon en andere bezochte zuidoostaziatische centra diplomatiek beschouwd in niet geringe verlegenheid. Het officiële cachet van dat langdurige bezoek weerhield Chroestsjow en Boelganin er niet van uitdrukkelijk communistische propaganda te voeren ten overstaan van onkritische miljoenenmassa's der gekleurde volkeren.

Zij boekten daarbij te eerder succes omdat zij de nationalistische gevoelens van hun gehoor wisten te strelen. Chroestsjow noemde India zelfs de zesde grote mogendheid.

Niet rechtstreeks doch weinig minder intensief legde Moskou in het afgelopen jaar het contact met de leidende nationalisten van het Midden en Nabije Oosten. Op kosten van het "agressieve" Israël - dat al voor het deelnemen aan de conferentie te Bandoeng bleek te zijn uitgenodigd - werd zelfs onlangs openlijk gedrongen naar de gunst van het Arabisch blok. Een sterke aversie van de Sowjet-Unie tegen het Pact van Bagdad kwam daarbij, naar men mag aannemen, mede om de hoek kijken.

Dit alles heeft zich afgespeeld na de beide viermogendhedenconferenties te Genève. De Grote Vier gaven zoals bekend in juli 1955 gemeenschappelijk directieven voor een spoedig daarna te houden bespreking tussen hun respectieve ministers van buitenlandse zaken. Aan die directieven heeft Rusland - in de persoon van zijn eerste onderhandelaar Molotow - zich weinig laten gelegen liggen, gezien het fiasco van Genève-II, het in oktober/november jl. gepleegde beraad. Het vastlopen van de najaars-conferentie te Genève werd door Chroestsjow nochtans gekenschetst als een slechts tijdelijke impasse. De onverzettelijke vredeswil der volkeren zou, volgens hem, de "geest van Genève" uiteindelijk toch doen zegevieren.

I/3

Duitsland nog verdeeld.

Het nijpende Duitse probleem, het voornaamste agendapunt van Genève-II, bleef in 1955 volkomen onopgelost. Wel werd Bondskanselier Adenauer, die in september jl. met een grote delegatie gevolg gaf aan een invitatie om in Moskou te komen praten, genoopt tot het aangaan van wederzijdse diplomatieke betrekkingen tussen de Sowjet-Unie en de Federale Republiek.

Het voorlopig enige tastbare voordeel bleek voor Bonn de vrijlating van ruim 9000 Duitse krijgsgevangenen, die na 1945 in Rusland werden vastgehouden.

Moskou en het binnenland

Sedert februari 1955 verstrakte Boelganin, optredend als premier in de plaats van Malenkow, het binnenlands beleid door het opnieuw beklemtonen van de voorrangspositie der zware industrie. Ondanks deze ommekeer tornde het Kremlin tot nog toe echter niet aan een soort nieuwe levensstijl, die de bevolking in haar breedste lagen wat **verademing** ver unt.

Het daarmee behaalde gewin wordt blijkbaar van voldoende betekenis geacht om het niet te verspelen door een terugval in de oude stalinistische grimmigheid, die haar stempel op het leven van alle dag in het Sowjet-bloc vóór maart 1953 maar al te hinderlijk had gedrukt.

In de loop van 1955 is bevestigd, wat reeds eerder werd bevroed, n.l. een duidelijk overwicht van de partijsecretaris Chroestsjow in het collegiale bestuur der Sowjet-Unie. Zijn verreikende reorganisatieplannen t.a.v. de landbouw, ofschoon gematigd in vergelijking met diens vroegere ingrijpende projecten, zijn inmiddels met kracht ter hand genomen. Zij zullen in belangrijke mate moeten bijdragen tot een begeerde verhoging van het welvaartspeil der Sowjet-volkeren.

Intussen hebben deze maatregelen van sociaal-economische aard de aandacht niet afgeleid van partijdoctrine en communistische wereldbeschrijving gezien de desbetreffende vertogen in de officiële dagbladzijfers der Sowjet-Unie en bovenal in het partijtheoretische orgaan "Kommunist".

In aflevering nr. 15-1955 van laatstgenoemd officiëel orgaan van het Centraal Comité der CPSU wordt gezegd, dat de overgang van het kapitalisme naar het socialisme zich voltrekt in een periode van langdurige coëxistentie, n.l. tijdens een economische wedijver tussen het kapitalistische en het socialistische systeem. Een andere these van "Kommunist", die aanknoopt bij Lenin's stelling, houdt in dat de voortzetting van de opbouw van het socialisme in de volksdemocratieën aantoonde hoe inhoudsloos het geklets van de nationalistische en opportunistische elementen is, die beweren, dat deze landen op een nieuwe manier - zonder klassenstrijd - het socialisme zouden bereiken, n.l. door een "ingroeien" van het kapitalisme in het socialisme.

I/4

I/4

Achter dergelijke geharnaste formuleringen gaat doorgaans een scherpe ideeënstrijd binnen het communisme schuil. Nog steeds - en dit is in het zicht van het komende XXste Partijcongres te Moskou van grote importantie - is evenwel onduidelijk hoe de interne scheidingslijnen lopen en welke machtsposities de verschillende groeperingen in de CPSU innemen.

De bekende zelfkritiek van Minister Molotow, vastgelegd in een brief van zijn hand aan "Kommunist" (augustus/september 1955) zou er op kunnen duiden, dat Moskou het van belang heeft geoordeeld op deze nadrukkelijke wijze in het openbaar vast te stellen, dat het socialisme in de Sowjet-Unie is voltooid en niet alleen de grondslagen ervan, zoals Molotow in februari 1955 in een rede voor de Opperste Sowjet had vastgesteld.

Hieruit mogelijke politieke ongenade van Molotow af te leiden lijkt evenwel voorbarig. Soortgelijke veronderstellingen t.a.v. Malenkow gemaakt zijn tot dusverre evenmin bewaarheid geworden.

Voorshands wist oud-premier Malenkow zich te handhaven, zij het dan als een personage van geringere prominentie dan vóór zijn heengaan als voorzitter van de raad van ministers.

Globaal bezien zou kunnen worden opgemerkt, dat de Partij, die zich in toenemende activiteit voorbereidt op het in februari 1956 te houden XXste Congres, niets aan beginselvastheid en leerstellige onverzoenlijkheid heeft ingeboet. Slechts de methodiek werd gewijzigd, gelet op de hiervoren vermelde visie van "Kommunist".

Het onverminderd totalitaire en centralistische karakter van het Russische partijbewind manifesteerde zich in beperkte zuiveringen en liquidaties. In hoeverre deze maatregelen een uitvloeisel zijn van mogelijk interne machtsstrijd aan de top, valt niet te beoordelen.

De koude oorlog

Moskou heeft, naar men weet, in de loop van 1955 uitdrukkelijk het einde van de koude oorlog aangekondigd. Het grauwen en snauwen van wijlen Wysjinski heeft plaats gemaakt voor de grapjes van Chroestsjow, aldus merkte de Londense "Economist" naar aanleiding daarvan terecht op. Voor hen, die de uitdrukking "koude oorlog" in oververeenvoudiging gelijk plegen te stellen met onbeleefdheid en grofheid is de koude oorlog, aldus het genoemde blad, inderdaad geëindigd.

Echter niet als omgangsvorm maar als een vorm van een politiek van "strijd" is en kan de koude oorlog nimmer gestaakt worden zolang de communistische heersers aan het doelwit ener wereldomvattende overwinning vasthouden, hetgeen zij nog onlangs onverkort hebben herhaald.

Terwijl Molotow in oktober/november j.l. te Genève zijn botte weigeringen lanceerde, klopten zijn meesters in Moskou vriendelijk op westerse schouders en wierpen steeds meer voetballen en violisten in het culturele offensief.

Het was ook in 1955 een der communistische manoeuvres om de mening ingang te doen vinden, dat uitsluitend Moskou en het

I/5

internationale communisme de vredeszaak doelbewust en rechtlijnig hebben gediend.

In vele westerse dagblad-commentaren werd deze scheve voorstelling van zaken mogelijk te goeder trouw ondersteund door de bewering, dat het Westen de diplomatieke initiatieven terzake had verloren. De feiten getuigen daartegen, naar hiervolgend kan blijken.

Westerse initiatieven

De uitnodiging tot het houden van de topconferentie te Genève ging van het Westen uit. En het bleef niet bij dat gewichtige initiatief. Het Westen heeft zijn bijdragen tot het handhaven van de vrede op velerlei manier uitgewerkt, al konden die initiatieven de instemming der communisten niet verwerven.

Integendeel zag Moskou verschillende ervan als voorbereidingen van agressie of op zijn minst als het kweken van een tegen de Sowjet-Unie gerichte aanvalsmentaliteit.

Het was het Westen, dat in het belang van een gewapende vrede de Bondsrepubliek in de NAVO heeft gebracht, het Bagdad-pact heeft versterkt, Rusland een waarborgpact heeft aangeboden, de projecten voor het vreedzame gebruik van de atoomenergie naar voren heeft geschoven en ontwapeningsvoorstellen heeft uitgewerkt, die zowel nieuw alsook - zulks in tegenstelling met de Russische - realistisch zijn.

Het Kremlin heeft nochtans in 1955 op vele plaatsen in de wereld fortuinlijk gemaneuvreerd bij het ondermijnen van de posities, die de niet-communistische wereld tracht te verdedigen. Moskou en zijn aanhang blijven onverminderd fel ageren contra de noordatlantische verdedigingsorganisatie en tegen het defensieve front in zuidoostazië en het Nabije en Midden Oosten.

Oostenrijk en Finland werden in neutrale posities gedrongen. Duitsland bleef verdeeld, omdat Moskou - op grond van West-Duitslands militaire verbintenis met de noordatlantische defensie - weigerde om ook maar enige ingrijpende concessie te doen, welke weigering het trouwens al bij voorbaat in 1954 als principiële gedragslijn openlijk had vastgelegd.

Om de tegenstelling tot het Westen nog duidelijker te doen uitkomen moest de als definitieve organisatie aangekondigde militaire samenbundeling van de landen achter het IJzeren Gordijn, bekend als het Pact van Warschau, dienen, waar het communistische bewind van Oost-Duitsland ook zijn onderdak kon vinden. En toen Bonn zijn weigering om zich van de noordatlantische defensie-partners te distancieren gestand deed, kon ook ten aanzien van de militaire verdediging der Duitse Democratische Republiek het Pact van Warschau in werking treden, waardoor de reeds bestaande tegenstelling tussen Oost- en West-Duitsland door het "glimlachende" Moskou tot een scheiding tussen twee soevereine staten werd doorgetrokken. Voor Duitsland vertoont de jaarrekening van 1955 dan ook geen sprekende posten van optimisme.

De in december j.l. door Moskou bekend gemaakte recente proefneming met een nieuw atoomwapen - de ontploffing van de tot dusver krachtigste waterstofbom - houdt echter een demonstratief

vertoon van militaire Sowjet-kracht in. Ook deze jongste H-bom explosie staat, volgens de Russische voorlichting, in dienst van de vrede, omdat zij eventuele agressors tot vermaan kan strekken.

Ontspanningspogingen

De voortdurende "campagne der ontspanning" zou echter worden mistekend indien zij alleen werd gemeten naar het vertoon van zodanige onheilspellende machtsmiddelen. Ook de Sowjet-leiders weten dat Amerika op zijn beurt over soortgelijke atomaire superwapenen beschikt. De Verenigde Staten hebben na de jongste H-bom explosie der U.S.S.R. zelf een nieuw experiment met een soortgelijk spectaculair wapen aangekondigd voor de naaste toekomst.

Het Sowjet-bloc gaat intussen langs andere wegen voort met haar pogingen om westelijke "vooroordelen" tegen haar maatschappij op te heffen. Men blijft daarbij aandringen op ruime uitwisseling van delegaties, toeristenbezoek, ontmoeting met buitenlandse staatslieden etc.

Volgens het tijdschrift "Ost-Europa" (dec.'55) schuilt daarin de bedoeling om door de demonstratie van een normaal leven in de grote steden der communistische landen de aandacht af te wenden van het kernprobleem aller spanningen, het expansiestreven van het internationale communisme.

Bewapeningsvermindering

Ook in dit opzicht hebben waarnemers in het Westen hun eigen oordeel over de mogelijke betekenis van de jongste bewapeningsvermindering in het Sowjet-bloc.

Of het besluit van Moskou van medio augustus 1955, om de Sowjet-strijdkrachten met 640.000 man te reduceren, slechts op het psychologische effect was berekend of ook interne beweegredenen van politieke en economische aard had, laat zich vooreerst nog niet met zekerheid vaststellen, merkt "Ost-Europa" waarschijnlijk terecht op. De hiervorengenoemde stap der Sowjet-Unie tot vermindering van haar strijdmacht werd op de voet gevolgd door de satellietstaten, die gezamenlijk nog 168.000 manschappen uit de militaire dienst met groot verloop zonden.

In elk geval werd deze concessie aan de politiek van ontspanning, die aan de trefkracht van het Sowjet-leger niets verandert, bij iedere gelegenheid naar voren gehaald om vooral Amerika tot het prijsgeven van zijn steunpunten uit te nodigen. In dit opzicht bewees ook de teruggave aan de Finnen van Porkkala dezelfde agitatorische diensten, doch tegelijkertijd stelde de Sowjet-Unie haar belangen veilig door verdragsverlenging etc.

De communistische partijen in het Westen en haar mantelorganisaties hebben op hun beurt, binnen het kader van de internationale vredescampagne, niet verzuimd om de Sowjet-Unie aan de bevolking te presenteren als de enige grote vredesmacht ter wereld.

Met "nieuwe aanpak" en anderszins pogen zij hun acties onder de massa te verbreden en te populariseren.

Het door Moskou voortgezette ontspanningsbeleid komt hen daarbij goed van pas.

HOOFDSTUK II - DE CPN EN HAAR HULPORGANISATIES.

De CPN in 1955.

De politieke lijn.

De ontwikkeling in de taktiek van de CPN in het afgelopen jaar toont eens te meer aan hoe deze partij in hoofdzaak leeft en werkt ter ondersteuning van de buitenlandse politiek van de Sowjet-Unie. Werd op het 17e partijcongres in april nog nadrukkelijk vastgesteld, dat de politieke lijn van de partij juist was, een goed half jaar later decreeteerde de partijleiding "een nieuwe aanpak", die in grote lijnen de ontwikkeling in de partijtaktiek na de Geneefse conferentie van juli 1955 bevestigde.

Deze nieuwe taktiek vond niet zijn oorzaak in wijzigingen van de binnenlandse politieke situatie of in een veranderde instelling van de Nederlandse communisten, maar louter en alleen in het feit, dat de Sovjet-Unie het wenselijk achtte sterker dan ooit de internationale coëxistentie te prediken en de "Geest van Genève" te voorschijn te toveren.

De CPN is met de nieuwe aanpak wel in een uiterst rechtse fase getreden. Men streeft op basis van concrete problemen (woningbouw, onderwijs) naar een zo breed mogelijke samenwerking met andersdenkenden, met het doel een coördinatie van linkse partijen (PvdA, VVD en CPN) tot stand te brengen. Op deze coördinatie zal dan een nieuwe regering moeten steunen, die - ziedaar het primaire doel - een andere buitenlandse politiek zal moeten voeren. Deze buitenlandse politiek zal er een zijn van neutralisatie van Nederland en opname van ons land in een veiligheidszône, zoals door Molotow in oktober te Genève voorgesteld.

Hoewel deze visie der communisten zover afstaat van de politieke realiteit, dat het weinig zin heeft bespiegelingen aan haar mogelijke verwerkelijking te wijden, is zij toch van betekenis omdat zij een inzicht geeft in de communistische gedachtenwereld en in de wijze waarop de communisten vanuit de marxistisch-leninistische dialectiek hun ideeën in praktijk willen brengen.

Bovendien blijkt uit de gehele gang van zaken sinds juli 1955 opnieuw welk een dominerende positie partijsecretaris Paul de Groot in het Nederlandse communisme inneemt. Immers viel er in de partij na de juli-conferentie van Genève - tijdens De Groot's afwezigheid - een duidelijke aarzeling te bespeuren bij het bepalen van de consequenties van de internationale ontspanning voor de partij-taktiek. Nauwelijks drie weken na De Groot's terugkeer (medio oktober 1955) van zijn drie maanden lang verblijf in de Sowjet-Unie en China, was de situatie klaar en duidelijk en werd de nieuwe aanpak gelanceerd.

Positie en invloed in de partij.

De nieuwe aanpak betekent een nieuwe poging van de CPN om uit het isolement, waarin de partij zich na 1948 geplaatst zag, te geraken. Er is, ondanks de Russische glimlach-politiek, vooralsnog weinig reden om aan te nemen, dat de communisten in Nederland

hierin zullen slagen.

Niettemin blijft - daar er steeds weer lieden zijn die het gefluit van de communistische vogelaar niet kunnen of willen weerstaan - een nauwlettende observatie van de faits en gestes van de partij en haar nevenorganisaties geboden.

Op het Paascongres deed de partijleiding op vrij openhartige wijze de slechte toestand van de partijorganisatie uit de doeken. In een resolutie over de organisatie en instructie werd een aantal maatregelen ter verbetering van die toestand gegeven. Tot nu toe kon nog niet worden geconstateerd, dat de schoorvoetend begonnen uitvoering van deze desiderata veel resultaat heeft opgeleverd.

De kreten in de partij over de noodzaak van de verbetering van de partijorganisatie zijn inmiddels al weer overstemd door de geluiden over de nieuwe aanpak, waarmede in feite de verkiezingsactie is ingezet.

Eerst de verkiezingen van juni zullen het mogelijk maken vast te stellen of de partij er in geslaagd is haar invloed te vergroten. De bijzonder slecht geslaagde handtekeningen campagne tegen de EDG-2 (resultaat volgens communistische opgave in maart 1955 niet meer dan 200.000 handtekeningen) en de nog steeds niet afgesloten actie tegen de atoombom zijn als waardemeter hiervoor niet te hanteren.

Nieuwe partijvijanden.

Het toetreden van Mr. Benno Stokvis tot de PvdA en het bedanken voor de CPN van J.v.Santen en A.J.Koejemans waren voor de partijleiding zonder twijfel zwaar te verteren brokken.

In het bijzonder trad dit aan de dag bij het uittreden van de eertijds zo populaire A.J. Koejemans, hoofdredacteur van "De Waarheid". De partijleiding ondernam zelfs nog een poging om "A.J.K." te elfder ure voor de partij te behouden, door hem uit te nodigen zijn bedanken ongedaan te maken, om daarna al de vermeende of werkelijke meningsverschillen betreffende zijn persoon met hem te kunnen bespreken.

Koejemans is op deze uitnodiging niet ingegaan, maar de vlakke wijze, waarop hij zijn uittreden uit de partij motiveerde, toont aan hoe moeilijk het voor een geboren en getogen communist is zich uit de partij los te maken.

De verklaringen van Stokvis en Van Santen werpen een helder licht op het ontbreken van werkelijke vrijheid van gedachten en meningsuiting in de communistische wereld, ook in een partij vóór het IJzeren Gordijn.

De partijfinanciën.

De aanhoudend slechte financiële positie van de partij, haar nevenorganisaties en het partijdagblad doet de leiding steeds weer uitzien naar nieuwe middelen om de eindjes aan elkaar te kunnen blijven knopen.

"De Waarheid" ging er in maart 1955 toe over het formaat van de krant iets te verkleinen om zodoende op papier te kunnen

bezuinigen en stelt sinds korte tijd nadrukkelijke pogingen in het werk om haar advertentie-debiet te vergroten.

De indruk bestaat, dat de uitgeverij Pegasus vrijwel de enige communistische instelling is, die de CPN nog baten oplevert. De import tegen bijzonder voordelige voorwaarden van boeken, tijdschriften en gramfoonplaten uit de Sowjet-Unie en de satellietstaten maakt het Pegasus mogelijk redelijk goede zaken te doen.

De in april 1955 afgesloten financiële campagne, die f. 125.000.-- voor "De Waarheid" zou hebben opgebracht, is vrijwel direct gevolgd door de thans in gang zijnde actie voor het verkiezingsfonds. Werd eerst bepaald, dat deze actie f. 175.000.-- moest opleveren, sinds kort is dit bedrag verhoogd tot f. 250.000.--.

De partijtop.

Het 17e Partijcongres verkoos (op de bekende "geleid-democratische" wijze) een nieuw, 54 leden tellend partijbestuur (46 volledige en 8 kandidaat leden).

Deze verkiezing bracht in vergelijking met de samenstelling van het aftredende bestuur nogal enige verschuivingen te weeg met als resultaat een zekere verjonging.

In totaal werden 15 partijbestuursleden (o.w. 5 kandidaat leden) niet herkozen; 33 leden (o.w. 1 kandidaat lid) behielden hun zetel.

Organisatiesecretaris Gerben Wagenaar werden de tekortkomingen in de partijorganisatie in de schoenen geschoven. Hij moest zijn functie afstaan aan een jongere, uit het ANJV afkomstige figuur, t.w. Henk Hoekstra. Wagenaar behield het vrij onbetekenende voorzitterschap der CPN.

Het organisatiebureau werd aanzienlijk versterkt. Als assistent werden aan Henk Hoekstra toegevoegd Rinus Haks, eveneens uit het ANJV afkomstig en al enige tijd op het organisatiebureau werkzaam en twee figuren uit het Amsterdamse district, Harmen Kleuver en Ger Kuiper.

Mantelorganisaties in 1955.

De onbevredigende gang van zaken in de communistische mantelorganisaties gedurende het jaar 1954 heeft onder de hoogste leiders wrevel en ongerustheid verwekt. Deze ontladde zich reeds in januari 1955, o.m. in een fel artikel in "De Waarheid", ten aanzien van de doelstelling en de werkwijze van het ANJV, geschreven door Rinus Haks, toen pas opgenomen in het landelijk secretariaat van de CPN. Maar ook de vredesbeweging en de NVB moesten de hand in eigen boezem steken. Herziening van de bestaande structuur en meer conscientieuze arbeid aan de gestelde taken gold als voorname plicht. In maart 1955 werd in besloten kring de achteruitgang wel toegegeven, doch men zou toen het dieptepunt zijn gepasseerd en zelfs reeds een opleving in de mantelorganisaties kunnen bespeuren. Deze bewering was ongetwijfeld voorbarig. Hier en daar had men de problemen weliswaar aangegrepen, doch de oplossing was

niet overal even gemakkelijk te vinden en de uitvoering der ontworpen plannen liet in het algemeen op zich wachten tot in de nazomer. Daarvóór moesten eerst vele, binnen het communistische kamp zelf bestaande misverstanden uit de weg worden geruimd, een strijd, die af en toe leidde tot scherpe onderlinge critiek in het openbaar (Politiek en Cultuur, De Waarheid). Het spreekt voorts vanzelf dat de voorgestelde oplossingen op hoog niveau met de CPN-leiding werden besproken.

Op deze wijze kwam bijv. de ANJV-Sportconferentie te Amsterdam tot stand (eind oktober), alwaar besloten werd tot een federatief verband tussen het ANJV en de onderscheidene sportclubs, die tot dat ogenblik een onderdeel van het communistische jeugdverbond hadden uitgemaakt. Men hoopte hiermede een eind te maken aan de voortdurende politieke verzwakking van het ANJV.

In diezelfde periode nam de NVB afscheid van haar voorzitter G. Blokker-de Groot. De organisatie werd daarentegen versterkt met de persoon van Annie Averink, die qua politieke opleiding en gezag een veel grotere invloed in de NVB zou kunnen uitoefenen. Tevens werd - een novum in de NVB - een serieus scholingsprogramma op touw gezet.

Ook de Nederlandse Vredesraad werd vernieuwd en "verbreed", al bleef ongeveer driekwart van de beschikbare zetels in handen van de communisten of sympathiserenden. Niettemin slaagde men erin verschillende debutanten van politiek onbesproken gedrag aan te trekken.

Voorts werden enige nieuwe vriendschapsorganisaties opgericht, t.w. de comité's "Nederland-Roemenië" en "Nederland-Tsjechoslowakije" alsmede de oprichting van een Genootschap "Nederland-China" aangekondigd.

Voor al het tweede halfjaar was dus rijk aan hervormingen.

In het algemeen dient trouwens gezegd te worden, dat de lusteloosheid, die in 1954 kenmerkend was voor de mantelorganisaties en verlamdend werkte op elk initiatief, gedurende 1955 veel minder te bespeuren viel, ofschoon het de communistische leiders in Nederland door de koers van Moskou zeker niet gemakkelijk gemaakt werd. Waarschijnlijk is men heftig geschrokken van de onverwachte totstandkoming van de accoorden van Londen en Parijs in november 1954, een ontwikkeling, die in communistische ogen zeer ernstig was en dan ook zonder omwegen geleid heeft tot het Verdrag van Warschau, waarbij een gemeenschappelijk opperbevel werd gevormd voor de communistische staten in Oost-Europa.

Deze gebeurtenis is ongetwijfeld aanleiding geweest voor een krachtiger optreden van de communistische kaders in de nationale organisaties. In ons land moest de campagne tegen de Duitse herbewapening (onder auspiciën van "Dat Nooit Weer"), nutteloos geworden door de ratificatie van de Westerse Unie, langzamerhand het veld ruimen voor een petitionnementsactie tegen de atoombom (zitting van de Wereldvredesraad, januari 1955), waarvoor aan de Nederlandse vredesbeweging zeer stringente en hoge eisen werden gesteld. De Wereldvredesraad wilde zo mogelijk de anti-A-bom campagne van 1950 (Appel van Stockholm) overtreffen. De leuze van

het nationale appèl van de Nederlandse vredesbeweging in februari 1955 "Voor Vrede en Veiligheid" kreeg dan ook het achtervoegsel: "Tegen de atoombom".

Van een dergelijke algemene strekking ("Tegen oorlog, voor ontwapening en vriendschap der volkeren") was tevens het bijzonder goed gecamoufleerde "Wereldcongres van Moeders", door de Internationale Democratische Vrouwenfederatie begin juli te Lausanne georganiseerd.

Aan de brede "vriendschaps"-propaganda werd mede kracht bijgezet door de deelname van een grote ANJV-delegatie aan het vijfde Wereldjeugdfestival te Warschau (circa 750 man).

Het trage verloop van de A-bom campagne - ondanks de officieel verleende steun van de CPN, de NVB, de EVC en het ANJV - inspireerde de Nederlandse Vredesraad omstreeks september tot een hernieuwde aansporing aan de comité's de inspanningen voor het welslagen van het petitionnement te vergroten. De ideële basis voor de campagne werd nu de befaamde "Geest van Genève", ontstaan na de conferentie van de regeringsleiders der Grote Vier in juli 1955.

De voorbereiding van de tweede internationale conferentie te Genève (Ministers van Buitenlandse Zaken der Grote Vier, oktober 1955), waar o.m. een oplossing gezocht zou worden voor het probleem van het verdeelde Duitsland, bewoog de "vredesstrijders" tot een kortstondige terugval op het thema der Europese Veiligheid en verzet tegen de Duitse herbewapening, waarbij ook "Dat Nooit Weer" opnieuw om de hoek kwam kijken. Het Bureau van de Wereldvredesraad besloot in zijn zitting d.d. 15-16 december jl. te Helsinki echter de ontwapening en de afschaffing van atoomwapens opnieuw in zijn banier op te nemen, zodat de "magere" resultaten van de anti-A-bom campagne van 1955 alsnog kunnen meetellen, wanneer de Wereldvredesraad in bijzondere zitting in april 1956 bijeen zal komen.

De activiteit vertoont vooralsnog geen neiging tot verslappen. Het ANJV trof reeds voorbereidingen voor het zesde Wereldjeugdfestival, dat in 1957 in het Mekka der communisten zal worden gehouden. De vereniging "Nederland-USSR", die dit jaar in samenwerking met de "WOKS" een vrij succesvolle "Maand voor Culturele uitwisseling met de Sowjet-Unie" in de grote steden wist te bewerkstelligen, verheugt zich thans weer op mogelijke Russische medewerking aan het Holland-festival in de zomer van 1956.

De NVB zal in maart a.s. een congres houden (statutair een jaar over tijd), terwijl de vredesbeweging een nationale conferentie voorbereidt "Voor ontwapening en veiligheid", te houden in april/mei 1956 (na de bijzondere zitting van de Wereldvredesraad in april).

Het winterprogram der mantelorganisaties is gezien de niet verslappende bedrijvigheid dan ook zeer zwaar bezet.

II/6

Extremistische vakbeweging.

Het EVC-Verbandsbestuur heeft in de laatste maanden van 1955 moeten erkennen, dat de communistische vakcentrale als landelijke organisatie niet meer toereikend is. De spreiding van de beschikbare functionarissen over een zo groot mogelijk aantal bedrijven betekent bij de gestadige inkrimping van het EVC-apparaat een versnippering van krachten, die remmend werkt op de stootkracht van de EVC. Tot nog toe immers was het beleid er op gericht de vaak moeizaam verworven invloed ook in kleinere bedrijven te beschermen en te consolideren, waardoor een aanzienlijk deel van de arbeidskracht en -tijd van vele communistische kaderleden gebonden werd aan objecten, die in grote lijn voor het al of niet slagen van de EVC-taktiek van ondergeschikt belang zijn.

Sinds enige tijd overwoog men dan ook - uiteraard niet zonder dat het Partijbestuur der CPN hierin gekend werd - de landelijke organisatie in diër voege te wijzigen, dat de beschikbare krachten zoveel mogelijk zouden worden geconcentreerd op de "rode" centra in de grote industrieën.

In dit verband wees het Verbondsbestuur op het bestaan van tenminste 17 centra, waar de EVC als vakbond een positie van doorslaggevende betekenis zou hebben. Voorts werd in de loop van de zomer een besluit tot verhoging van de contributie voor de bonden bekend, althans door te voeren in plaatsen, waar de EVC-activiteit in de toekomst op zal worden gericht.

Dit besluit is niet het gevolg van een plotselinge verzwakking van de EVC in 1955. In de loop van de jaren is de communistische vakbeweging langzamerhand bergafwaarts gegaan en het Verbondsbestuur kon tenslotte aan corrigerende maatregelen niet meer ontkomen: de EVC moet zich terugtrekken op haar sterkste bolwerken en daardoor een breed terrein prijsgeven aan de tegenstander. Zij is als zelfstandige organisatie derhalve vrijwel geheel in de verdediging gedrongen.

Dit besef heeft er mede toe geleid, dat in EVC-kringen thans weer met meer nadruk dan voorheen gestreefd wordt naar samensmelting van de organisatie met het NVV. Voorlopig is men stellig nog niet bereid tot capitulatie tegen elke prijs. Zo wordt het "herstel van de vakbondsdemocratie in het NVV" als conditie gesteld voor het overgaan van de EVC naar het NVV.

Toch is uit de discussiebijdragen op de partijbestuurszitting van begin november jl. op te maken, dat Paul de Groot de huidige positie van de EVC anders - en minder gunstig - beoordeelde dan Bertus Brandsen en met hem de andere leden van het Verbondsbestuur.

In hoeverre de resultaten der gedurende 1955 gevoerde acties t.a.v. de onderhavige besluiten doorslaggevend zijn geweest kan niet geheel beoordeeld worden. De fusiegedachte is in de EVC al jarenlang gekoesterd. Bedacht dient te worden, dat b.v. de Tramstaking van april 1955 in de hoofdstad, ondanks de relatief sterke positie van de BNOP te Amsterdam tenslotte geen succes werd.

II/7

De daarop volgende voortdurende signalering van vele kleinere arbeidsconflicten in "De Waarheid" en andere communistische organen, waardoor de communisten de mening poogden te doen postvatten, dat allerwege de strijd om loonsverhoging ging ontbranden, heeft niet geleid tot verveelvoudiging van de stakingsacties.

Onder de niet-communistische arbeiders leeft een zeker wantrouwen ten opzichte van de bedoelingen der EVC en haar loyaliteit tegenover in staking zijnde arbeiders.

Een duidelijk voorbeeld hiervan leverde de tweede 24-uursstaking van havenarbeiders te Rotterdam (13 augustus), uitgeroepen door het OVB-Verkeer, waarbij de ABT/EVC - die tevergeefs gepoogd had zich van de leiding meester te maken - zich niet ontzag om door verdachtmakingen de leiding der stakende arbeiders onmogelijk te maken en een solidariteitsstaking in Amsterdam te verbieden. Het gedrag van de EVC heeft zelfs onder haar eigen leden weinig begrip gevonden.

De 24-uursstaking, die de ABT/EVC op 8 augustus 1955 onder de havenarbeiders te Amsterdam uitriep, leidde niet tot succes. Ook andere acties, zoals de isoleerdersstaking bij Gresel te Rotterdam (juli), de staking der brandstoffenwerkers te Amsterdam (oktober en de in november/december gevoerde classificeerdersstaking, brachten tegenover grote offers van de EVC slechts geringe resultaten.

De kassen der communistische vakcentrale zijn door deze acties tot op de bodem leeg. Zelfs het geld voor het komende congres werd opgemaakt. Geen wonder, dat de permanente solidariteitscampagne meer dan gewone aandacht kreeg. Het gebrek aan geld bij de EVC poogde men goed te praten door te beweren, dat voor een strijdbare vakbond de weerstandskas nooit groot genoeg kan zijn. De stakers moeten zelf, door middel van de solidariteitsacties, de stakingsuitkeringen garanderen. De bonden kunnen daarbij alleen helpen door de eerste stoot op te vangen.

De afnemende kracht van de EVC heeft er mede toe geleid, dat in de loop van dit jaar wederom herhaaldelijk het belang van "brede actie-comité's" naar voren werd gebracht.

Achter de schermen willen de communisten uiteraard de teugels gaarne in handen houden, doch het optreden van elementen, die niet aan de partij-discipline zijn onderworpen werpt in dit opzicht grote moeilijkheden op. Duidelijk is dit gebleken bij de meer bedoelde actie onder het Trampersoneel te Amsterdam. Ondanks herhaalde pogingen slaagde de BNOP er niet in de staking in september weer op gang te brengen, temeer omdat de vrouwen van diverse stakers zich in huiselijke kring tegen de voortzetting daarvan uitspraken. Van communistische zijde poogde men dan ook onmiddellijk (tevergeefs) op speciaal daarvoor belegde vergaderingen de vrouwen van de noodzaak der actie te overtuigen.

Na de terugkeer van Paul de Groot uit China is hier en daar een zekere terughoudendheid van de communistische vakbonden met betrekking tot het ontketenen van stakingen opgevallen. De "nieuwe aanpak" legde nog sterker de nadruk op het samengaan van EVC en NVV. De "eenheid van organisatie", door Paul de Groot als

naastliggend doel voor de EVC geproclameerd, is in wezen een verder liggende fase dan de oorspronkelijk door het Verbondsbestuur gewilde "eenheid van actie".

De EVC volgde hierbij getrouw het standpunt van het WVV, dat tijdens de jongste zitting van het Bureau (oktober 1955) de "eenheid van actie" sterk accentueerde. Mogelijk keerde Paul de Groot uit het buitenland terug met beleidsopdrachten t.a.v. de EVC, die speciaal op de Nederlandse omstandigheden zijn afgestemd en als zodanig meer gedetailleerd kunnen zijn dan een algemene oproep.

HOOFDSTUK III- ANDERE STROMINGEN.

Revolutionnaire Communistische Partij (R.C.P.)

De reeds geruime tijd niet meer naar buiten als partij optredende RCP, wist in het afgelopen jaar enig succes te boeken met haar zgn. intrede-politiek, doordat zij erin slaagde twee van haar prominenten als secretaris-penningmeester en lid te doen opnemen in het landelijk bestuur van het Sociaal Democratisch Centrum van de P.v.d.A en voorts door de opname van een andere voor-
aanstaande RCP-figuur in de redactie van haar orgaan "Perspectief". Dit laatste is daarom van belang, **weil** dit blad, in de redactie waarvan ook twee bestuursleden van het SDC zitting hebben, thans als spreekbuis van dit Centrum kan worden beschouwd. Door een en ander is de RCP-invloed daarin thans zo niet beslissend, toch zeer belangrijk.

Dank zij een geslaagde actie ten behoeve van een garantiefonds voor "Perspectief" zal dit blad met ingang van 1 januari 1956 niet meer maandelijks maar om de veertien dagen verschijnen. Het gestelde doel van duizend abonné's bleef, blijkens een mededeling in dit blad, nog enkele honderden daaronder.

Communistenbond "Spartacus".

De activiteit van "Spartacus" naar buiten beperkte zich tot het verspreiden van pamfletten tijdens de stakingen te Amsterdam in het voorjaar. In overeenstemming met de opvattingen van de bond over de vakverenigingen - die volgens haar niet meer in staat zijn voor de belangen der arbeiders op te komen - werden in de pamfletten de rol der erkende vakverenigingen als ook de bemoeiingen van CPN en EVC, aan ernstige kritiek onderworpen en de stakers geadviseerd de zaken in eigen hand te nemen.

De Derde Weg

Deze vredesbeweging vertoonde in 1955 een beeld van groeiende activiteit, vermoedelijk mede tengevolge van een interne reorganisatie, waarin een betere verdeling van de werkzaamheden tot stand kwam. Desondanks is zij er nog steeds niet in geslaagd in brede kringen belangstelling voor haar streven te wekken. Mogelijk is hieraan niet vreemd dat de Derde Weg, bij haar streven de middenweg te traceren tussen de beide machtsblokken, meermalen ageert op een wijze die de communisten niet dan welgevallig kan zijn, waarop de pers de aandacht heeft gevestigd. In dit verband moge worden gewezen op het in april 1955 door haar uitgegeven manifest tegen de Duitse herbewapening, waarin betoogd wordt dat West-Duitsland ontwapend moet blijven, ook wanneer Oost-Duitsland bewapend is of wordt. En voorts op een artikel in het orgaan "De 3e Weg", ondertekend door de bestuursleden NOORDENBOS en RIEMENS, waarin deze zich keren tegen een uitspraak van de hoofdredacteur van "Vrij Nederland". Deze had o.m. gesteld dat de leiders van de

Sowjet-Unie de niet-communistische wereld een oorlog op leven en dood hebben verklaard. Zij achten zulks een tekort aan inzicht in wat aan het communisme ten grondslag ligt, "alsof het niet de rekening is die het Westen wordt gepresenteerd voor wat het heeft misdreven of verzuimd". Waarna zij o.m. nog opmerken dat de agressiviteit van de Sowjet-Unie veel meer voorkomt uit angst dan uit veroveringszucht. "Het is eenvoudig niet zo dat tegenover een vreedzaam Westeneen agressief Rusland staat".

Bij haar streven tegen de huidige politiek van blokvorming en machtspolitiek wil De Derde Weg ervoor blijven ijveren dat Nederland deze politiek zal prijsgeven en tot vermindering der bewapening zal overgaan. Een uitspraak als deze, voorkomende in een in december j.l. uitgegeven verklaring, biedt de communisten een dankbaar aanknopingspunt bij hun "vredes-activiteiten".

Een in september jl. te Londen gehouden Derde Weg-congres, waaraan ook enkele vertegenwoordigers van de Ned. groepering deelnamen, legde de grondslag voor een internationale Derde Weg-beweging. Een en ander verkeert echter nog in een begin-stadium en van een internationale organisatie met een eigen ideologie, strategie en doel is nog geen sprake.

Nationaal Europese Sociale Beweging (NESB)

Door het verwerpen van de door de beide NESB-leiders ingediende cassatieverzoeken, maakte de Hoge Raad definitief een einde aan het bestaan dezer beweging.

Paul van TIENEN

Voor Paul van Tienen was dit echter geen reden om alle activiteit te staken. Te vermelden valt zijn rol in het Nationaal Onafhankelijk Jongeren Verbond (N.O.J.V.), dat, naar buiten optredend als een neutrale sportvereniging, o.m. door zijn organisatie en het bij de installatie van nieuwe leden gebruikelijke ceremonieel sterk deed denken aan de vroegere N.S.B.. Indien het inderdaad, zoals werd vernomen, Van Tienen's bedoeling geweest is deze jeugdorganisatie om te bouwen tot een soort Jeugdstorm, dan is hij daarin niet geslaagd. Tengevolge van de protesten van sommige ouders, ook juist van de oud-politieke delinquenten onder hen, zag hij zich gedwongen de leiding van het NOJV neer te leggen. Een nieuwe leiding wil thans de koers van deze jeugdorganisatie, waartoe jongens behoren van 11 tot 15 jaar, in meer neutrale banen leiden.

Sociaal Weekblad

In november 1955 verscheen wederom het Sociaal Weekblad, - ondertitel, "Orgaan van de nationale oppositie", - voor de inhoud waarvan verantwoordelijk is Paul Van Tienen voornoemd.

De heruitgave van dit, in gestencilde vorm verschenen blaadje kan niet los gezien worden van Van Tienen's plannen tot deelname aan de komende 2e Kamerverkiezingen. Naar verluidt zou hij met het

oog daarop thans samenwerking zoeken met andere groeperingen om te komen tot een "nationale oppositie", gericht tegen het beleid zoals dit door de huidige regering wordt gevoerd.

Het wordt twijfelachtig geacht of hij daarmee enig succes zal boeken. Afgaande op hetgeen werd vernomen, wordt hij n.l. ook door zijn geestverwanten niet au sérieux genomen, waarbij nog komt dat men over het algemeen in de kringen der oud-politieke delinquenten bevreesd is zich in de politieke avonturen te storten.

Stichting "HINAG"

De activiteiten van de "HINAG" wekken voorshands nog niet de indruk, dat deze organisatie, die als opvolgster van de "Stichting Oud Politieke Delinquenten" kan worden beschouwd, naast het verlenen van hulp en steun aan deze categorie, ook politieke activiteiten bedrijft. Zij is erin geslaagd op verschillende plaatsen onderafdelingen in het leven te roepen, en zet haar pogingen om de organisatie landelijk verder op te bouwen, gestadig voort. Ook zij heeft op haar terrein te rekenen met de in de kringen der oud-politieke delinquenten bestaande vrees door deelname aan het werk der stichting in moeilijkheden te geraken.

Nederlandse Conservatieve Partij (N.C.P.)

In welke richting deze politieke partij, waarvan het basis-program mede zou ontworpen zijn door de (sedertdien met onbekende verblijfplaats in het buitenland vertoevende) ex-kapitein WESTERLING, zich verder zal ontwikkelen, valt nog niet te zeggen. Zij trad nog slechts eenmaal in de openbaarheid (zie M.O. no.11 - 1955). Enige publicaties in haar orgaan "De Brug", waarvan als hoofdredacteur optreedt de uit de Evipan-affaire bekende P.J. GALLIARD, trokken de aandacht. In no. 7, 1e jaargang is nl. een tweetal artikelen gewijd aan de kwestie der in Nederland gevangen zittende Duitse oorlogsmisdadigers. Betoogd wordt dat deze categorie van personen dreigt een wig te vormen in de verhouding van twee nauw op elkaar aangewezen staten. Het nationale verantwoordelijkheidsbesef eist dat er van Nederlandse zijde bereidheid wordt getoond om aanvechtbare vonnissen te herzien, temeer waar volgens schrijver de betreffende dossiers aan een vreemde mogendheid ter inzage zouden zijn gegeven.

Deze aangelegenheid grijpt het blad dan aan om te stellen dat deze dossiers zijn samengesteld door "zo weinig integere en competente figuren als die welke destijds 'schitterden' in de colleges der Byzondere Rechtspleging". Geluiden als deze vallen nog steeds te beluisteren in de kringen der oud-politieke delinquenten. De vraag rijst of wellicht dit artikel met een ander, van de hand van een zekere mejuffrouw J.E.A. WILSCHUT, mogelijk van Duitse zijde is geïnspireerd. Genoemde dame heeft n.l. blijkens het door haar geschreven artikel in Duitsland een onderhoud gehad met het lid van de Duitse Bondsdag Dr. Erich MENDE (deze vestigde indertijd de aandacht op zich

door een onderhoud toe te staan aan een der uit Breda ontsnapte veroordeelden). Schrijfster verklaart het eens te zijn met de door Mende verkondigde opvatting dat de onderhavige kwestie in steeds toenemende mate een werkelijke toenadering van de beide buurlanden zal belemmeren en spreekt als haar overtuiging uit dat ons land zich ten ~~deze~~ niet minder menslievend moet betonen dan Frankrijk en het bolsjewistische Rusland.

HOOFDSTUK IV - ACTIVITEIT VAN INDONESIËRS, CHINEZEN, WEST-INDIËRS, ETC.

Agitatie

In 1955 hebben de Nederlandse communistische organisaties regelmatig in contact gestaan met gelijkgezinde verenigingen in Indonesië.

Eensgezind werd geageerd tegen het imperialisme en het Nederlandse kapitalisme. Voorts is onophoudelijk verkondigd, dat Nederlands Nieuw-Guinea (Irian) bij Indonesië gevoegd moest worden. In het bijzonder trok aandacht de anti Nederlandse agitatie van B. BRANDSEN, begin 1955 gevoerd in Indonesië, waar hij vertoefde ter bijwoning van het in Djakarta gehouden tweede congres der communistische vakcentrale Sobsi.

Ook de communistische Indonesische verenigingen in Nederland bleven voortgaan stelling te nemen tegen het imperialisme en kapitalisme maar betrachtten daarbij een zekere voorzichtigheid teneinde de moeilijkheden met de Nederlandse overheid te vermijden.

De toonaangevende verenigingen "Perhimpunan Indonesia" (P.I.) en "Panitera Peladjar dan Pemuda Indonesia" (P.P.P.I.) hielden zich, nadat de huidige anti-communistisch gezinde Indonesische regering aan het bewind was gekomen, enige tijd op de achtergrond. Na de verkiezingen voor het Indonesische parlement traden zij echter weer naar voren. De geregeld verschijnende "Indonesia Merdeka", orgaan van de P.I., bevatte een naar enkele instanties in Indonesië gezonden "Statement", waarin werd aangedrongen op het door de regering-Harahap teruggeven van haar mandaat aan President Sukarno.

Culturele activiteiten.

De "Perhimpunan Indonesia" organiseerde in 1955 meerdere culturele bijeenkomsten te Amsterdam, waar communistisch georiënteerde Nederlanders lezingen hielden. Verder wist zij de leiding in handen te krijgen van verschillende Indonesische comité's die aldaar gevormd werden in verband met bijzondere gelegenheden. Een bijeenkomst te Amsterdam ter herdenking van de stichtingsdag der Republiek Indonesië stond onder leiding van de voorzitter der indertijd op haar instigatie opgerichte "Ikatan Buruh Indonesia", vereniging van Indonesische arbeiders. Ook deze gelegenheid werd weer aangegrepen om aan te sporen tot de strijd tegen het kolonialisme en imperialisme, o.a. ter bevrijding van Irian.

Internationale banden

Communistisch georiënteerde Indonesiërs uit Amsterdam hebben deelgenomen aan het Wereld Jeugdfestival te Warschau. De daar gemaakte film werd te Amsterdam vertoond, tijdens een bijeenkomst georganiseerd door vorengenoemde P.P.P.I.

Deze vereniging en de P.I. bleven in verbinding staan met de "Internationale Unie van Studenten" (I.U.S.) te Praag.

Op internationaal terrein kwam de "Perhimpunan Indonesia" nog naar voren door deelname aan de (niet communistische) conferentie te Bonn van Indonesische studenten in Europa. De P.I.-delegatie stemde daar tegen alles wat niet strookte met haar communistische opvattingen.

Op doorreis

Geregeld passeerden Indonesiërs Nederland (Schiphol) op weg naar landen achter het IJzeren Gordijn, hetzij om daar aan communistische bijeenkomsten deel te nemen, hetzij om gevolg te geven aan uitnodigingen tot bezoek. Het is opgevallen, dat zij bij aankomst in Nederland vrijwel steeds werden verwelkomd door vertegenwoordigers van Nederlandse communistische organisaties (E.V.C., A.N.J.V. en N.V.B.).

Suriname

Enige Surinaamse verenigingen te Amsterdam, die het "Statuut" verwerpen en de volledige soevereiniteit voor Suriname eisen, zonden onlangs in onderlinge samenwerking een telegram aan de secretaris-generaal van de U.N.O.. Zij namen daarin stelling tegen het standpunt van de Nederlandse en Surinaamse regeringen, als zou Suriname nu zelfbesturend gebied zijn.

Ambonnezen

De Ambonense samenleving vertoonde in 1955 een beeld van grote verdeeldheid, nog toegenomen door de oprichting van enkele nieuwe verenigingen en door de controversen tussen voor- en tegenstanders van een eventuele terugkeer naar Indonesië. De grootste vereniging, de B.P.R.M.S., heeft bekend gemaakt, dat zij die willen terugkeren, als landverraders zullen worden beschouwd.

Op 7 december j.l. verscheen een extra nummer van het Ambonense blad "Mena Muria" (Rotterdam). Daarin werd mededeling gedaan van het uitwisselen van vriendschapsverklaringen tussen de R.M.S.-regering (t.r. de vertegenwoordiging te Rotterdam) en de Poolse regering (in ballingschap) te Londen. Polen, aldus werd hieraan toegevoegd is nu het eersteland dat de Republiek der Zuid Molukken heeft erkend.

Chinezen

De Chinese Volksregering benoemde een Zaakgelastigde in Nederland, wat tot enige verhoogde activiteit onder de Chinezen te Amsterdam leidde. Voor de aldaar op 2 oktober j.l. gehouden feestelijke bijeenkomst ter herdenking van de stichting der Chinese Volksrepubliek bestond meer belangstelling dan voorheen. Een vertegenwoordiger van de op dat tijdstip nog niet in Nederland aangekomen Zaakgelastigde was daar aanwezig. Het programma was in feite een in brochurevorm gegoten propaganda voor China.

De grootste te Amsterdam gevestigde Chinese vereniging, bedoeld als een eenheidsorganisatie, geleid door Chinese handelaren,

IV/3

belegde op 6 december jl. voor de Chinese kolonie een bijeenkomst ter kennismaking met de Chinese Zaakgelastigde HSIEN Li, die daar met stafleden tegenwoordig was.

Verhoogde belangstelling voor de Chinese Volksrepubliek tracht men te wekken door het organiseren van filmvoorstellingen. Te Scheveningen zijn in december jl. bereids onder grote belangstelling films over China vertoond. Dergelijke bijeenkomsten hebben in 1955 al eerder plaats gevonden maar doorgaans in beperkter kring. In september gegeven filmvoorstellingen over China tijdens door "Pegasus" te 's-Gravenhage en Amsterdam georganiseerde tentoonstellingen trokken tamelijk veel belangstellenden als gevolg van op ruime schaal verspreide uitnodigingen.

Binnenkort zullen nog meer filmvoorstellingen in het kader van de propaganda voor de Chinese Volksrepubliek worden gegeven.

HOOFDSTUK VI
 Overzicht der stakingen in
 December 1955.

V
o
l
g
n
o

<u>Bedrijf</u>	<u>Aanleiding</u>	<u>Inmenging Vakbonden</u>	<u>Resultaat</u>	
Classif. Bedr. A.K. MEIJ te Asd.	looneisen	NVV en EVC	geen	1
Fa.F.JONGS- MA (class. bedr.) Asd.	looneisen		geen	2
Fa.J.C.v. ALPHEN (class. bedr.) Asd.	looneisen		geen	3
AMEFA (A- peldoornse Messen- en Staalwaren fabr. te Neede	looneisen	geen	geen	4
EGAS & BRAUDE Aannemings- mij Asd. (object Ha- nenburg- laan Den Haag)	lichtverletvergoeding timmerlieden	Bonafide bonden; EVC bui- tengeslo- ten	geen	5
"KORNELIS" Kunsthars Producten Industrie, NV te Steenwijk	invoering nieuwe loonre- geling	alleen bonafide organisa- ties	geen	6
NVHARTOG's Vleeswaren- fabr. te Oss	het niet uitbetalen van premie aan 20 arb.	geen	geen	7

